

Kultur- og likestillingsdepartementet

01.11.2022
Vår referanse: 01628-M4X0

Høring om endring i forskrift om innovasjons- og utviklingstilskudd – ref. 20/227

Norsk Journalistlag (NJ) er organisasjonen og fagforeningen for alle som jobber med journalistikk eller bidrar til redaksjonelle produkter i norske medier. Medlemmer i NJ arbeider på grunnlag av retten til fri informasjon og hensynet til faglig integritet i samsvar med presseetikken. Vi skal ivareta medlemmenes journalistfaglige interesser og blant annet verne om yringsfriheten og den redaksjonelle uavhengigheten. NJ har i dag rundt 8300 medlemmer.

Generelt om forslaget til endringer - Økonomi

NJ støtter departementets forslag om å endre forskriften om innovasjons- og utviklingstilskudd til også å omfatte fagmedier, og også forslaget om å senke kravet til egenfinansiering til 25 % av prosjektkostnadene.

Samtidig vil vi allerede innledningsvis henlede oppmerksomheten til pkt. 5 i høringsnotatet, 'Administrative og økonomiske konsekvenser', der departementet beskriver hvordan de foreslåtte endringene vil «kunne medføre at færre prosjekter mottar støtte totalt» - gitt at tilskuddsrammen ligger fast. Det gir seg selv, og NJ oppfordrer derfor departementet til å øke rammen, slik at ikke målet om mer nyskaping og en styrking av mediemangfoldet undergraves av en kannibalisering mellom aktørene som har gode prosjekter som de trenger støtte til for å sette ut i live.

Forslaget til endring av §2a

NJ stiller seg bak Medietilsynets beskrivelse av at fagpressen har fått en stadig viktigere rolle for mediemangfoldet som følge av at breddemediene i mindre grad holder seg med fagmedarbeidere og nisjeredaksjoner¹. Samtidig har digitalisering ført til at fagmediene når et stadig bredere publikum. For fagpressen, som gjerne savner en profesjonell medieeier med kapital og teknologi, vil muligheten for å søke tilskudd til innovasjon og utvikling kunne være en avgjørende faktor for å delta i den raske teknologiske utviklingen – og for å nå et stadig bredere publikum.

NJ vil imidlertid advare mot formuleringen i siste setning, om at tilskudd ikke kan gis til «medium som hovedsakelig er rettet mot medlemmer eller ansatte i bestemte organisasjoner, foreninger eller selskap.» Formuleringene etterlater et inntrykk av at det er selve eierformen, medlemskap og ikke for eksempel aksjeselskap, som er kriteriet for å kunne få tilskudd. I høringsnotatet skriver departementet at: «Med dette menes ikke at innholdet må være rettet mot eller være relevant for alle og enhver, men at innholdet må være forståelig for den allmenne borger og ha offentlig interesse utenfor den smale nisjen/bransjen publikasjonen skriver om og for», som ikke har noe med eierformen å gjøre. Vi oppfordrer derfor

¹ Mediemangfoldsregnskapet, 2022

departementet om å utarbeide en mer presis formulering når det gjelder avgrensningen som man ønsker å oppnå, fortrinnsvis i tråd med forslaget Fagpressen leverer i sitt hørings svar.

Forslaget til endring av § 6 andre ledd

NJ deler departementets vurdering om at kravet om 50 % egenfinansiering er et hinder for innovasjons- og utviklingsprosjekter for en rekke norske mediehus. Det gjelder spesielt konsernuavhengige mediebedrifter, som hverken har kapital eller kompetanse til å bære kostandene som følger av den digitale utviklingen. Da for eksempel Sogn Avis lot seg kjøpe opp av Amedia i 2019 begrunnet den lokale eieren dette med at: «Dette vil bidra til å sikre at Sogn Avis kan gjennomføre det digitale skiftet på en god måte, og trygge sin viktige posisjon i lokalsamfunnet som avisen tjener»².

Departementet foreslår derfor at egenkapitalkravet for å få støtte til innovasjonsprosjekter reduseres fra 50 til 25 % for «små, lokale nyhets- og aktualitetsmedier». Vi deler departementets vurdering av at det særlig er i disse mediebedriftene det kan være vanskelig å reise tilstrekkelig egenkapital til å kunne benytte seg av dagens tilskuddsordning. Ettersom det også innenfor denne gruppen medier er grunn til å tro at søknaden om tilskudd vil gå ut over den økonomiske rammen som per i dag bevilges fra myndighetene, vil vi oppfordre departementet til å utarbeide en forskrift som i tillegg til størrelse, vektlegger eiers evne til å bistå mediebedriften i den teknologiske utviklingen. Med dagens modell, og også dersom egenkapitalandelen reduseres til 25 %, kan en uønsket konsekvens av forskriften være at eiermangfoldet reduseres ytterligere som følge av at konserneide mediehus blir tildelt en vesentlig del av innovasjonsstøtten, og ved at konsernuavhengige medier føler seg presset inn i et konsern for å følge med på utviklingen og overleve den digitale omstillingen.

Vi vil også oppfordre departementet til å utvide ordningen (og samtidig rammene) for å kunne inkludere støtte til kompetanseheving som del av en utvidet innovasjonsordning. Kompetanseheving er en av bransjens aller fremste utfordringer i tiden fremover. Bransjen må selv, i samspill med de ansatte, finne løsninger på dette, men det vil være riktig å stimulere til kompetansehevende tiltak gjennom ulike støtteordninger, for eksempel med økte bevilgninger til Institutt for Journalistikk, Senter for undersøkende journalistikk og andre aktører, som del av en slik utvidet innovasjonsordning. Kompetanseheving er ofte en forutsetning og/eller konsekvens av innovasjon - og det er viktig å se disse behovene i sammenheng. Det er derfor viktig at det gjøres mulig å søke støtte til disse tre formålene.

Med vennlig hilsen
for Norsk Journalistlag

Dag Idar Tryggestad
Leder

² <https://journalisten.no/amedia-are-stokstad-ingvald-husabo/sogn-avis-kjopt-opp-av-amedia/378725>